

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto.....\$9.00
Za pol leta.....\$3.00
Za New York celo leto.....\$7.00
Za inozemstvo celo leto.....\$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 3676 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 107. — ŠTEV. 107.

NEW YORK, SATURDAY, MAY 7, 1921. — SOBOTA, 7. MAJA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

V BOJU PROTI SKRČENJU PLAČ

ŠTIRI VELIKE ŽELEZNIČARKE UNIJE SE BORE PROTI — SKRČENJU PLAČ. — AMERIŠKI ŽIVLJENSKI STANDARD V NEVARNOSTI.

Chicago, Ill. 6. maja. — Skrčenje plač ne bo rešilo transportniškega problema naroda, — so izjavili zastopniki štirih velikih bratovskih pred tukajšnjim železniškim delavskim svetom. Upijajo se namreč predlaganemu skrčenju plače uslužbenecv enajstih železnic.

L. L. Sheppard, načelnik unije sprevodnikov, je otvoril argument ter napadel Transportniški akt, o katerem je rekel, da ni bil nikako vse-zdravilno sredstvo, temveč trnjeva krona, katero pritislajo sedaj železnice na čelo delavstva.

Izjavil je, da so življenjski stroški sicer nekoliko padli, da pa je ta dobiček izgubil vspricho dejstva, da so poskočile cene drugih stvari, ki so neobhodno potrebne za življenje.

Nekaj bolj osnovnega je v tem vprašanju kot pa skrčenje plač, — je rekel Mr. Stone v svojem ugotovitvi. — Vprašanje, ki leži pred vami, gospodje, se tiče blagostanja cele države. Določiti je namreč treba, če naj dobi par lastnikov delnice dividende ali če naj ohranijo milijoni delavcev ameriški standard življenja.

Delo je stvar, ki je v prvi vrsti na razpolago, kadar se je treba umakniti, — je rekel Mr. Sheppard, — a dočim so delodajalci simpatični, niso vendar nikoli Abrahami ter nimajo nikakih Izakov, katere bi lahko žrtvovali.

Warren Stone, predsednik unije strojnikov, je rekel, da ne pomenja skrčenje plač nikake rešitve železniškega problema.

Resnica je, — je rekel, — da bi bile nekatere železnice še vedno pasivne, čeprav bi ta svet odpravil sleherni zvišanje plač in čeprav bi bili delavci pripravljeni služiti zastoj ter plačevati svoje lastne stroške. Nemogoče je, da železnice vzdržijo se pokonei — vspricho sedanje slabe finančne uprave in njih sistema zvođenega kapitala.

INOZEMCI OGROŽENI NA KITAJSKEM

NA KITAJSKEM SE JE PRIČELO GIBANJE. KOJEGA NAMEN JE ODPRAVITI PRAVICE EKSTRA TERITORIJALNOSTI TUJCEV.

Peking, Kitajska, 5. maja. — Splošna javnost je bila obveščena, da bo glavno vprašanje, katero bo predložila Kitajska na naslednjem zborovanju Lige narodov, vprašanje Šantunga. Čeprav bo to vprašanje brez dvoma zavzelo odlično mesto na seznamu kitajskih zahtev in predlogov, sem bil vendar informiran, da bo glavni cilj kitajskih delegatov rešiti vprašanje odprave ekstrateritorialnosti inozemcev na Kitajskem. (Ekstrateritorialnost pomenja, da raso inozemci podvržemo kitajskemu pravosodju, temveč pravosodju lastne države, katero izvajajo konzuli.)

Kitajski propagandisti, ali kot imenujejo sami sebe, zastopniki kitajske vlade, bodo skušali prepričati Evropo in Ameriko, da ni nobene vzroka, zakaj bi ekstrateritorialnost še nadalje obstajala na Kitajskem, mesto da bi ti delegati odkli v Združene države in Evropo ter skušali pridobiti simpatije teh dežel glede vprašanja Šantunga.

Za one, ki poznajo razmere na Kitajskem, je nemogoče razumeti, kako bi mogel kak tukajšnji inozemski zastopnik prevzeti name odgovornost, da upliva na svojo vladno, naj slednja opusti svoje varstvo nad svojimi državljani v tej deželi. Če ta se Kitajska v zadnjih par letih izkazala kot vredna, da se ji poveri izvrševanje pravosodja nad svojim lastnim narodom, da ne govorimo o inozemcih, bi ne moglo biti niti najmanjšega ugovora proti izpremembi stanja zadev, ki stavi Kitajsko na stališče, ki je povsem različno od onega katerega kolik druga naroda sveta.

Resnica je, da se je vzpirilo poskus, da se spravi kitajski kriminalni zakonik in druge postavbe v večje soglasje s sličnimi postavami zapadnih dežel, a to dosedaj le z majhnim uspehom. Postopanje s političnimi grešniki, člani časopisja, dijaki in drugimi, je pokazalo, da se na Kitajskem še vedno ne razume v polni meri uporabe postavbe na tak način kot v drugih deželah.

Z ozirom na Nemce bi bilo predrzno reči, da so Kitajci postopali z njimi na način, ki je primeren civiliziranemu narodu. Nemške koncesije in naselbine, katere se je prevzelo, so degenerirale pod kitajsko administracijo in uporaba kitajskega zakona z ozirom na nemške podanike je bila vse preje kot zadovoljiva.

Z ozirom na ruske državljane so Kitajci pokazali, da niso v stanu postopati z njimi, ki so jim izročeni na milost in nemilost, in duhu pravice ali zmernosti. V Urgi je bil način, kako so postopali kitajski uradniki z Rusi, naravnost škandalozen. Ruse so pretepali, bičali ter metali v ječe samo reditega, ker niso hoteli izročiti ono malo denarja, katerega so še imeli. Ženske so pehali po ulicah in vsak poziv na pravico so ignorirali vojaški zastopniki, ki so dobro vedeli, da nimajo Rusi za seboj nobene vlade, ki bi lahko zahtevala zadoščenje. V Urgi so slabo in grdo postopali ne le z Rusi, temveč z vsakim inozemcem in če se je kdo pritožil pri najvišje stoječih Kitajcih, je dobil za odgovor, da uradniki niso v stanu kontrolirati kitajske soldateske.

V Harbinu ter ozemlju vzhodne kitajske železnice, se je ignoriralo vse ruske pravice. Pred kratkim so aretirali v Peking več Rusov ter jih držali v ječi tri tedne, ne da bi se dvignilo proti njim kako obtožbo. Sorodniki jih niso smeli obiskati ter tudi niso imeli prilike, dobiti postavne pomoči. Aretirani so bili na temelju domneve, da so izvršili zločin proti kitajski vladi. Njih listine se je preiskalo ter napelo vse sile, da se najde nekaj, kar bi jih obtožilo. Oblasti izjavljajo, da so dobro postopali z njimi, a ničesar drugega ni moglo izvedeti o njih.

Upač je, da si bodo inozemske vlade zapomnile način, kako se je postopalo z Nemei in Rusi na Kitajskem in da bodo odločno zavrnile predlog Kitajske, naj se odpovedo svoji sodni pravici nad svojimi državljani na Kitajskem. Nobena inozemca ni v deželi, ki bi se čutil varnim glede svojega življenja in imetja v slučaju, da bi bil izročen Kitajcem, ki so v zadnjih dveh letih dokazali onim, ki so se zavzemali za odpravo te oblasti, da so se nahajali v grdi zmoti.

WOOD NA FILIPINIH

Manila, Filipinsko otočje, 6. lra, potem ko sta prebila svoj maj. — Raziskave glede položaja prvi dan na otočju. Obiskati hoja na Filipinih, katere bosta vodila, če bo mogoče, vseh 47 prola generalni major Wood in Cavine ter sprejeti ugotovila vseh meron Forbes, prejšnji generalni ki bi jih hoteli podati.

PREMOGARSKA STAVKA V ANGLIJI

Vsled stavke angleških premogarjev, je skoraj po celi Angliji zmanjkalo kuriva. — Nekateri ljudje si služijo kruh s tem, da pobirajo po raznih premogarskih poljih premog s površine ter ga prodajajo. — Delo je dolgotrajno in naporno, ker jim je mogoče nabirati premog le v majhnih kosčkih, kljub temu pa nekateri zaslužijo po dvajset dolarjev na dan.

STALIŠČE NEMČIJE NAPRAM ULTIMATU

Mnenje v Berlinu se približuje sprejemu zavezniškega ultimata.

Berlin, Nemčija, 6. maja. — Sprejem zavezniškega ultimata v katerem se zahteva brezpogojno odobrenje reparacijskega računa kot je bil sestavljen v Londonu, od strani Nemčije, je našel predsednika nemške republike, Eberta, brez podpore dobro organiziranega kabineta, čeprav je take podpore sedaj bolj potreben kot jo je bil kdaj poprej. Ministrstvo Fehrenbacha in Simonsa, čeprav je že v sredo predložilo svoje resignacije predsedniku Ebertu, posluje še vedno naprej ad interim in v slučaju skrajne sile bo tudi to ministrstvo podpisalo — mednarodne pogodbe kot jih zahteva London.

Položaj, v katerem se nahaja sedaj Nemčija, je veliko bolj kritičen kot je bil kdaj tekom časa, odkar se je podpisalo mirovno pogodbo v Versailles. Le šest dni ima Nemčija časa, da napravi konec omahovanjem in edina pot iz zagate je sprejem zavezniških pogojev, da se na ta način izogne kaznim, s katerimi se je zapretilo S svojo resignacijo je kabinet Fehrenbacha zavalil nadaljno skalo na pot, ki bi dovela do hitrega sporazuma med Nemčijo in zavezniki in posledice tega bo, da se bo sklep Nemčije zavleklo za nadaljnjih par dni ali celo do časa, ko bo že prepozno ustaviti čete, ki že čakajo na zasedenje novih ozemelj v Ruhr okraju.

V nemških diplomatičnih krogih, kjer se je še pred mesecem dni odgovorilo na vsak migljaj da bi mogoče Nemčija sprejela zahteve Pariza, z odločnim — Ne, — nemogoče, — prevladuje sedaj prepričanje, da je za Nemčijo boljše, če podpiše, kot pa dovoli zasedenje Ruhr industrijskega okraja.

— Podpisati bomo morali preje ali pozneje in boljše je, da podpišemo sedaj, kajti sam Bog ve, kako daleč bodo šli Francozi, kakor hitro se bodo enkrat nahajali v deželi, — je naziranje v teh krogih.

V veliko presenečenje poročevalca je eden izmed članov zavezniške reparacijske komisije dal izjava naziranja, da ne bo Nemčija podpisala. Ta izjava je prišla iz ust moža, ki je navadno dobro informiran glede teh vprašanj in je naletela na neverna ušesa v zavezniških krogih, kjer prevladuje iz splošno prepričanje, da je — Nemčija na kolenih.

London, Anglija, 6. maja. — Na Downing Streetu se je danes izvedelo, da se bo Nemčija uklo-

ANGLIJA SE NOČE POGAJATI Z IRCI

Ulsterški voditelj odločno zavrača načrt irske republike. — V Londonu ne bo pogajanj.

London, Anglija, 6. maja. — Neki tukajšnji list je danes objavil, da se bo vršila v nedeljo važna konferenca v Londonu. — Na konferenci bodo baje navzoči razni irski prelati, predsednik irske republike de Valera in še več drugih irskih veljakov.

Dublinski dopisnik Central News je baje iz zanesljivega vira izvedel, da pristaji irske republike o tem sploh ničesar ne vedo. — Dopisniku so zagotovili, da bi de Valera v take svrhu nikdar ne zaustil Irsko.

Nadalje so izjavili vodilni angleški politiki, da jim je vest o islo - angleški konferenci prava anganka.

London, Anglija, 6. maja. — Danes se je posvetoval z Lloyd Georgom novi generalni guvernir Irsko, viscount Fitzalan.

Ulsterški voditelj, Sir James Craig je odločno zavrnil de Valerovo načrt, naj se vrše med Anglijo in Irsko pogajanja na podlagi vstanovitve irske republike.

3 ZAPADNE BANKE ZAPRTE

Tulsa, Okla., 5. maja. — Vrata Exchange State Bank ter Central State Bank, ki se nahajata obe v Keifer, Okla., ter ona Bank of Jenks, Okla. so bila večeraj zaprta na povelje državnega bančnega komisarja.

Omaha, Nebraska, 5. maja. — Svet ravnateljev je večeraj sklenil da zapre First National Bank v Bridgeport, Nebraska.

To pa se pripisuje intervenciji in nastopu vlade Združenih držav, ki je odklonila vsako posredovanje v zvezi vojne odškodnine.

Berlin, Nemčija, 6. maja. — Voditelji večinske socialistične stranke so odločno proti vsaki vdeležbi pri ustvarjanju novega kabineta, ki bi vseboval zastopnike Nemške ljudske stranke ter se domneva, da je socialno - demokratična stranka, kateri načeljuje Filip Scheidemann, bivši kancelar definitivno zavrnila povabilo, da vstopi v koalicijsko vlado.

Predsednik Ebert je imel konferenco z voditelji državnega zbora, ki predstavljajo sedanjo večino ter večinske socialiste, a se mu ni posrečilo razrešiti zmede, ki je nastala vsled nenadne resignacije Fehrenbachovega kabineta v sredo zvečer.

ŠLEZIJSKI USTAŠKI VODITELJ PRIJET

Poroča se, da so zavezniške čete aretirale Korfantyja. — Poljaki zasedli nadaljnje ozemlje.

Varšava, Poljska, 6. maja. — Nepotrjena poročila iz Sosnovice, ki so prišla semkaj danes zjutraj javljajo, da je bil Adalbert Korfanty, prejšnji poljski plebiscitni komisar, ki se je proglasil voditeljem poljskih ustašev v šlezjskem ozemlju, aretiran od zastopnikov medzavezniške plebiscitne komisije obenem s celim svojim štabom.

Oppeln, Šlezija, 6. maja. — Dvesto italijanskih vojakov, katerim je poveljeval polkovnik — Bond od angleške armade, je tekom pretekle noči izpraznilo Veliki Strelci, ki se nahaja 20 milj južno - istočno od tega mesta. — Ob istem času pa je bilo mesto pod artilerijskim ognjem poljskih ustašev.

V svojem poročilu na zavezniško komisijo je polkovnik Bond povdarjal potrebo, da se pošlje nadaljnja ojačenja na lice mesta in potrebo dobave nadaljnjih strojnih pušk in municije. Tukajšnji francoski poveljniki so izjavili, da ne morejo poslati nadaljnjih čet, ker jim itak primanjkuje istih po vsem plebiscitnem ozemlju.

Poljaki se nahajajo baje v posesti celega istočnega dela Šlezije, severno do Rosenberg, kateri kraj so večeraj zasedli brez vsake opozicije. Boji se še vedno vrše ob Ribniku, v južni Šleziji.

Tukaj se namerava organizirati civilno policijo, broječo tritisoč mož, ki bo očistila zavezniške čete. Polcija bo sestavljena iz šlezjskih Nemcev.

Ko je dospela kopija proklamacije, katero je izdal Korfanty in v kateri se je proglasil guvernirjem Gornje Šlezije, v roke medzavezniške komisije, je rekel neki francoski častnik:

— Korfanty je sedaj ustaš in če ga bomo prijeli, bomo postopali z njim kot s takim.

Zavezniška policija izjavlja, da bi bil položaj v Šleziji neizmerno slabši, če bi se Nemei tako dobro ne obnašali.

Ne odlašajte

ako nameravate naročiti vozni listek iz stare domovine za Vašo družino, sorodnika ali prijatelja. Pišite za cene in druga potrebna navodila na najstarejše in akuratsno slovensko bančno podjetje:

FRANK SAKSER STATE BANK (potniški oddelk)
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

OBTOŽBA PROTI BIVŠEMU GOVERNERJU

VELIKA POROTA V FLORIDI JE STAVILA POD OBTOŽBO BIVŠEGA GOVERNERJA CATTS, KER JE BAJE VZEL DENAR ZA POMILOŠČENJE.

Stark, Florida, 5. maja. — Velika porota v Bradford okraju je večeraj popoldne dvignila obtožbo proti bivšemu guvernerju Sidney J. Cattsu ter ga dolži, da je sprejel denar kot podkupnino za pogojno pomiloščenje nekega jetnika tekom svojega termina kot guverner. Povelje za aretacijo bivšega guvernerja je bilo izdano danes.

Obtožnica se glasi: — Država Florida proti Sidney J. Cattsu, obtožnica radi koruptnega sprejemanja denarja za pomiloščenje, dočim je bil obtožitelj guverner države Floride —

Neki Mendelhall, na dosmrtno ječo obsojeni črnc, je prišel večeraj pred veliko poroto, da priča o slučaju. Pričal je tudi Orlando Rogers, belec, tudi državni jetnik. Neki Coleman je bil baje pomiloščen vsled glasu guvernerja Cattsu na seji pomilostilnega sveta. — Guverner je baje prejel od Colemanu \$700, da je glasoval njemu v prid.

Coleman je bil pomiloščen dne 18. decembra preteklega leta. — V ječo je bil poslan januarja meseca leta 1918 radi umora po prvem redu.

Priskava v zadevi prejšnjega guvernerja Cattsu od strani državne zakonodaje se je pričela pretekli teden, ko je bila v obeh zbornicah sprejeta senatna resolucija, katero je predložil senator Wells.

Bivši guverner Catts ni hotel ničesar govoriti o obtožbi, katero se je dvignilo proti njemu.

ITALIJA KOT PRIBEŽALIŠČE TURKOV.

Carigrad, Turčija, 4. maja. — Omar Faruk, sin turškega prestolonaslednika, ki je hotel v Malo Azijo, da se bori z nacionalisti, ki ga pa niso marali v svoji sredi, ker nočejo imeti nikakih stikov s sultanovo žlahto, bo odšel v Italijo, kjer se bo pridružil prinču Fuad efendiju, nečaku sultana, ki se že dalj časa solnči v Italiji.

ITALJANSKA MISIJA.

Rim, Italija, 5. maja. — Kralj Viktor Emanuel je dal vojvodi d'Aosta svoje privolenje, da načeljuje italijanski delegacijo, ki bo prinesla predsedniku Hardingu čestitke italijanskega naroda.

Duca d'Aosta ima baje za seboj sijajen vojni rekord ter zna gladko govoriti angleški.

KOMEDIJANT D'ANNUNZIO.

Rim, Italija, 4. maja. — Bodalec, katero so podarile D'Annunziju reške ženske tekom njegovega bivanja na Reki, je bilo poslano nazaj tem ženskam in sicer v spremstvu pisma, v katerem je izjavil prismojeni pesnik, da ni v

stanu obdržati orožja, dokler se ne razveljavi volitev, pri katerih so zmagali reški avtonomisti.

— Ve ste v stanu oprostiti Reko tega glasovanja. Nato vrnite bodalec meni, krvavljeno (s kurjo krvjo najbrž) v boju za to dobro stvar, — je pisal modri pesnik.

D'Annunzio je v svojem pismu tudi pohvalil italjanske tolove in morilce, drugače imenovano fašiste, ker so se s silo polastili mesta, potem ko so pri volitvah zmagali avtonomisti. (Zakaj pa potem sploh treba volitev?)

Važno za potnike.

Kdor želi v bližnji bodočnosti potovati v stari kraj, naj se obrne na nac, da mu pošljemo vsa navodila, kako je mogoče dobiti potni list.

Kdor že ima jugoslovanski ali ameriški potni list lahko potuje kadar hoče.

Kdor pa spada v zasedeno ozemlje, in želi potovati v staro domovino, mu še vedno lahko preskrbimo potni list, kadar pride v New York.

V vsakem oziru se obrnite na tvrdko:

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po nizki ceni, zanesljivo in hitro. Večerja so bile naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$2.40	1,000 kron*	\$ 7.75
400 kron	\$3.20	5,000 kron	\$38.50
500 kron	\$4.00	10,000 kron	\$76.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir	\$ 2.90	500 lir	\$26.00
100 lir	\$ 5.40	1000 lir	\$51.00
300 lir	\$15.60		

NEMŠKA AVSTRIJA:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 3.05
5,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 14.00
10,000 nemško-avstrijskih kron	\$ 28.00
50,000 nemško-avstrijskih kron	\$140.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zjamčene izvanredno ugodne pogoje, ki bodo vslike koristni za one, ki se že ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York

Kaj so izpovedale priče v Kočevarjevem procesu?

Za "Glas Naroda" poroča Walter Predovich.

Gunnison, Colo., 2. maja.

Kot poglavje iz Sherlock Holmesovih povesti se čita zgodba o umoru štirih majnerjev. Razlika je le ta, da je koncem detektivske povesti natančna razrešitev, dočim je v tem slučaju najbrže ne bo. Kot je znano je v to zadevo zapleten Slovenec John Kočevar. Glavno vprašanje, kdo je usmrtil tri Švede in Italijana dosedaj še ni bilo rešeno, kljub temu, da je poteklo že skoraj dve leti, odkar je bil izvršen zločin.

Jutri bo ravno en teden, odkar se je začela obravnavati. Svoj posel smo pa do sedaj le napol opravili. En dan smo izgubili, ker je bil neki porotnik nerazdebo zbolel. Danes je pa sodnik Logan, naznanil, da je še drugi porotnik zbolel ter da se bo sodišče odgodilo do jutrišnjega dne.

Zasliševanje prič je skoraj končano. Devet izmed enajstih prič je izpovedalo, kaj jim je znano o umoru.

Najprej je fotograf predložil fotografijo vsake gorskega pobočja. Iz fotografije je jasno razvidno, kje stoji boardinghouse, ceste in steze, ki vodijo k raznim delom gore, predor in Tombcy zlato majno.

Zatem je zemljomere predložil mape in načrte, predstavljajoče predor, kjer so se umorili zavržili. Za njim je pričal zdravnik, ki je raztelesil štiri umorjene. Natančno je opisal, kjer so kroglice zadele, katere dele telesa so ranile itd. Pri tem se je posluževal latinskih in grških izrazov, kar je v sodni dvorani jako čudno zvenelo.

Nato je povedal manager oziroma superintendent majne, kako je prišel Kočevar v Boarding House v noči umora, in kako je z maršalom, šerifom in drugimi sestavljal nekako preiskovalno družbo ter ženo pohitel tja, kjer so bile po zatrjevanju Kočevarja, štiri osebe umorjene. Povedal je, da so našli truplo Italijana pri vhodu v predor, torej tam, kjer je baje Kočevar srečal tri Italijane, ko je bežal iz predora. Opozoril je tudi na sledeče dejstvo: Umorjeni Mattivi je ležal skoraj na trebuhu in ko so ga obrnili, je karbidka, pripeta na njegove overalls še vedno gorela.

Državno pravdnništvo zatrjuje, da je bil Mattivi ustreljen v predoru, ne pa izven predora kot zatrjuje Italijana, ki sta zaeno s Kočevarjem obtožena umora. Najboljši dokaz za to trditev je goreča svetilka.

Superintendent je povedal, kje so našli truplo prvega Šveda. Kočevar pravi, da ga je na onem prostoru zadnjič videl. Par čevljev naprej se je nahajala Kočevarjeva svetilka in "diner pail". Kočevar trdi, da je oboje pustil v treh ali štirih dneh. Potom Kočevarja ter potom sloje tudi, kje so našli ostali dve trupli, namreč malo naprej od prostora, kjer trdi Kočevar, da ju je zadnjič videl.

V križnem zaslišanju je superintendent, Mr. Peterson priznal, da si je močno prizadeval izročiti tisti morilec. Za njim je nastopilo par drugih prič, ki so ponovile njegovo izjavo.

Glavna priča držav. pravdn. štva je bila neka lepa telefonska operatrica iz Denvera, Colo. ki je bila pri svojih sorodnikih v Telluride na počitnicah ravno ob času, ko so bili umori izvršeni. Pravi, da se je izprehajala onega večera po neki stezi blizu predora. Povedala je, da je stala s svojo mlajšo sestro za neko veliko pečino, odkoder je videla iti dva moža po stezi proti predoru. Eden teh mož je imel na sebi rdeč sweater. Pri nekem telefonskem drugu sta se vstavila ter čakala, da se jima je pridružil tretji. Opozvala jih je več minut, dokler niso izginili. Vse to si je tembolj zapomnila, ker se je bila srečati na tako samotnem prostoru tuje moške.

Državno pravdnništvo je dokazalo, da je imel eden izmed obtoženih Italijanov ob onem času na sebi rdeč sweater ter da je mlada gospodična vse pravilno pričala, kar se tiče prostora, časa itd. Sedaj si državno pravdnništvo prizadeva dokazati porotnikom, da ni bil tretji mož, katerega je baje videla telefonska, nihče drugi kot John Kočevar. Ta priča je bila glavni vzrok, da sta bila Italijana obsojena.

Potom šerifa in ječarja hoče državno pravdnništvo dokazati, da je pripovedoval Kočevar ob različnih časih različne stvari.

Kočevarjev zagovornik je pa rekel, da so šerifi in drugi uradniki Kočevarja naravnost prisilili, da je sebi v škodo pritrdil njihovim besedam. Prav nič niso vpoštevali, da ne pozna niti postav in da ne zna angleškega jezika. Niti tolmača mu niso dali in niti zagovornika, do katerega je vsak obtoženeec upravičen. Če bi bil Kočevar vedel, kaj mora podpisati, bi tega ne bil nikdar storil. Ugotovilo je bilo najprej pisano svinčnikom, potem pa s pisalnim strojem. Kočevar je podpisal prepisano ugotovilo.

Eden Kočevarjevih zagovornikov, Mr. Sigfrid, je imel toliko arde in sposobnosti, da je privedel to aleparijo na dan.

Indijanska princesnja Tsianina, znana pod imenom "primadona indijanskega plemena". Sedaj poje v Washingtonu.

Zamenjeni duši.

Papini-Magrini.

I.

Prvi in Drugi, oba sta bila zdrava človeka, vsak v svojem trideset letu. Zahajala sta v isto gostilno, sedela sta skupaj pri koncertih ter si izposojala knjige. Večkrat je Prvi podaril Drugemu kako cigaro, ki jo je ta radevolje sprejel, davši mu v zameno najnovejšo revijo, ki jo je baš imel v žepu.

Toda, ako se ne motim, njihovi medsebojni odnosi niso bili več tako intimni in če sta si včasih podala roki, je Prvi čutil skozi svojo s krznom podloženi rokavici, da se mehki prsti Druga ne dotikajo njegovih s preveliko prirečnostjo.

In vendar Prvi in Drugi nista bila podobna nobenemu svojih prijateljev, kakor si tudi sama nista bila podobna in čutil se je tudi prav nič nistem domnevanju, da so se morale v njih glavah porajati kaj čudne misli, kadar sta bila tiha. Toda neznani ljudje so tako občujni, da se niti ne brigamo zanje.

Samo to, kar sem pozneje vedel to mi je nekoliko odvzelo mojo nebriznost. Dejstvo je, da je nekoga dne, ko sta se izprehajala po obodu, Prvi rekel Drugemu: — Ali bi hoteli narediti neko zameno?

(To je rekel brez vsakega uvoda. Med njima ni bilo nikdar govora o osebnih stvareh.)

Drugi odgovori: — Drage volje, če zraven ne izgubim preveč.

— Zamenjava, ki jo predlagam ni preračunljiva. Ne morem znati vnaprej, kdo bo izgubil in kdo pridobil.

— Tem boljše. Izogibam se sicer riziku, bojim se ga pa tudi ne. — Bojim se, da boste zamenjava, ki vam jo hočem predlagati, smatrali za neizpeljivo.

— Ni potrebno, da jo že zdaj prej smatram kot izpeljivo. Če jo morete izvršiti vi, tedaj sem gotov, da je izpeljiva.

— Mi li hočete, za primer, da zamenjavo odklonite, obljubiti, da boste o stvari molčali?

— Obljubim vse, kar je potrebno, samo povejte takoj, zakaj ne.

— Hotel sem predlagati, da zamenjava najni duši.

Drugi se je nasmehnil ter se ustavil. Ni hitel z odgovorom, ker se ni hotel izdati, da ga je nepričakovani predlog zelo pritegnil. Tudi Prvi se je nehote ustavil in dasi je imel pogum staviti tak predlog, vendar ni imel srčnosti smatrati ga kot neresnega ter se nasmehniti, kakor se je nasmehnil Drugi. Toda ta ga je takoj rešil iz zadrege, rekoč:

— Zakaj ne. Ali res mislite, da bi bilo to mogoče?

Drugi je bil sicer skeptik, toda navsezadnje mu je to, kar bi mu sicer nikdar ne prišlo na misel, ugajalo. Prvi je kazal veliko zanimanje za idejo ter začel razlagati veliko teorijo o dušah, trdijo, da se bo socijalistični odpor prav izdatno uveljavil pri volitvah, pa če senatorji še tako kilejo po evoluciji proti revoluciji.

kaže v čimbolj praktični luči. — Drugi — praktik — je meril bolj na pesniško stran; Prvi je hotel prepričati Druga, da zamorejo svet v brezdelju uživati edinole pesniki. Drugi pa je dal Prvemu razumeti, da st morejo samo praktične duše prilagoditi realnemu, ne samo dozdennemu svetu.

Z drugimi besedami: Prvi je storil vse potrebno, da je prepričal Druga, da znajo tudi pesniki računati in v gotovih primerih celo zaslužiti, in Drugi ga je potegnil s tem, da so tudi praktične osebe dostopne fantazijam in da so preplavljene z domišljijo.

— Pa če je vse to res, zakaj hočete potem menjati? vpraša Drugi.

— Pač, da zamenjam, preizkusim ter pripovedujem o svojih preizkušnjah.

V resnici pri vsem tem nisem nikdar izvedel, o čem sta govorila Prvi in Drugi oni mesec, ko sta bivala skupaj in mi tudi ni na tih uganem. Pripovedovala si bosta pač o svojem po okusu prisluskovalca preobraženem in temu prilagojenem življenju, odkrivaje si tajnosti, ki ju niso mogle kompromitirati, pomanjšujoč nekatere bolj težke dogodiljaje, tako da so se naposled razblinili v prav nedolžne dogodbece, ter se morda posluževala tudi kakšne istinite dogodbece, ki sta jo pa povečala in napravila iz nje pravcati odlomek zgodbe Plutarha ali Casanove.

Ves ta čas sta na željo Druga živela skupaj v isti sobi, ne zapustivši se ne pri obedu, ne pri prehodu in tudi ne v ljubezenskih zadevah. Opustila sta vse obiske; znanja so bila pozabljena, opravila odstranjena. Vsa praktična — svan zadeve je bila dogovorjena in pripravljena in ko je osnul veliki dan zamenjave, je manjkalo samo še definitivne volje obeh prijateljev. (V tem mesecu sta v resnici postala popolna prijatelja: tikala sta se ter zahtevala cigare. Namesto da bi jih čisto navadno vzela, ponudili si jih.)

Volje ni primanjkovalo ne Prvemu ne Drugemu in v noči, ki je bila zadnja med 31. dnevom njihovega skupnega življenja, se je izvršil prenos duš brez vsake težave.

Dozvedno se je operacija izvršila v snu, to je v času, ko duša glasno neke stare, še ne povsem dokazane teorije, skrivaj zapuščala telo ter se na lastni konto podala po avanturah, da po brebujenju lahko priobčuje.

V ranem jutru je duša Prvega — na prejšnje povelje — prestopila v telo Druga in duša tega je morala siloma preiti v telo Prvega. Trpela nista ne eden ne drugi. Oba sta se zbudila v posesti zaželjene duše, nove duše in ko sta se videla ter čutila, da je delo končano, sta se objela ginjenja, tiha in solzna. Izza tega dne začnjenja za Prvega tretje življenje in za Druga drugo življenje na tem svetu.

III.

In vsak je odšel s svojo novo dušo po svojih potih. Koncem konce se pravzaprav ni izvršila nobena izprememba, zakaj obe duši, ki sta zamenjali telo, sta ostali isti; in vendar sta čutili takoj potrebo oddaljenja, kakor da bi hoteli poizkusiti nepričakovano odpornost po toliko intimnem prijateljstvu prešlih dni.

Kdo še uvidi takoj razloga? — Če se duša odda, vzdržuje v sebi vse — tudi spomine na preteklost in na vse ono, kar je globoko skritega na dnu prošlosti.

Vsak med nami — izvzemši svetnika — je za sebe samega zelo prizanesljiv. Skušna pozabiti podlost, slabosti in male pregreške preteklosti; skriti in zanikati, kar gnusnega in gadnega leži v našem značaju in da vzmoremo hoteti pozabiti ter skriti, pridemo do zaključka, da sami verjamemo, da je naša duša čista in da smo na vseh straneh vsega spoštovanja vredni odličnjaki. — Toda če se izreka sodba o drugih...

Predstavite si, da na mah stopi v vas duša drugega. Takoj po prvem preiskovanju čutite zatohlost skritih pregreh, najdete temne kotičke in čudite se nad kupom neumnosti in lopovščine, ki jo vsebuje duša inteligentnega poselnika. Drugi naravno bi našel isto v duši, ki ste mu jo dalivili, ki vam je skoraj zadoščala in imel bi enak razlog zaničevanja.

Tako se je pripetilo Prvemu in Drugemu, o katerih pripoveduje zgodba; tudi v njih je izpreziranje nastalo sovraštvo, ker oba sta našla v duši, ki sta jo dobila, isto

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Ozdravite svoje živce.

Kadar počutite, da ste utrujeni, zlovoljni, nervozni, ako se lahko razjezite, ako vas vznemirja šum in rop, pot, nemorete storiti boljega, kakor če vzamete

SEVERA'S NERVOTON

(Severov Nervoton) pravilno zdravilo in tonika. Namenjen je za take slučaje. Umiri ter ublaži živce, povzroči spanje, ki osvežuje in pojača vaš živčni sistem. Cena \$1.25. Dobite ga pri vašem lekarju. Vprašajte za Severovega. Ne jemljite drugega.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

kar je duša mislila, — drugi, še predno se je vtelesila.

Prvi razkrije v spominu duše Druga, da ga je le-ta smatral kot puhlega pohajča, lahkomišelnost in nesolidno bitje; Drugi nale v spominih Prvega, da ga je isti pred zamenjavo upošteval kot robatega kratkočasnika omejenega uma in celo ošabnega človeka. V kolikor sta bili duši po zamenjavi oddani, je trpela tudi njihova lastna ljubezen in vsak njiju je mislil: Kolika hinavščina! — Odsihod hočem nekoliko vzgojiti strašno dušo, ki se me je dotaknila.

In oba sta bila koncem koncev nezadovoljna z zamenjavo, ki sta jo udeležila s tako radostjo. (Konec prihodnjic.)

Pretep v sofijskem občinskem svetu.

Mestni občinski svet je v Sofiji imel pred kratkim sejo, na kateri je razpravljalo o nakupu električne železnice in elektrarne. V to svrhu je potreben kredit 234 milijonov levov. Stvar se predloži mednarodni komisiji v končno rešitev. V debati je prišlo med socijalistom Nikolovim in komunistom do ostrega prepira, ki se je končno razvil v pretep. Nikolov

ga je udaril s pestjo, na kar je komunist zagrabil stol in ga zalul proti Nikolovu.

V zbornico je prihitelo občinstvo, ki je preprečilo nadaljni pretep.

POZOR, FARMERJI!

Mož in žena s 5 let starim otrokom želi dobiti delo na farmi pri poštenih ljudeh, ne oziiraje se na delo in tudi ne za deželo. Pisma naslovite na: L. K. F. Box 498, Vintondale, Cambria Co., Pa.

Lahko se vzame — hitro pomaga pri

SANTAL

VNETJU MEHURJA

Vaska pilula (MIDY) nosi ime

Varujte se ponared!

MATIJA SKENDER JAVNI NOTAR

Za Ameriko in stari kraj.
5237 Butler Street
Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu, ki ima 24-letno prakso v zdravstvu vseh možnih bolezni.

Konstruiranje krvni zdravila z glasovito 606, ki ga je izumel dr. prof. Ehrlich. Če imate mogoče ali mehurske po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in iziščite vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen nalez.

Vse moške bolezn zdravim po o-krajšani metodi. Kakor hitro opazite da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom sprot povrnili.

Hydrosool ali vodno kilo zdravim v 3. urah in sicer brez operacije. Bolezni mehurske, ki povzročajo bolečine v križu in hrbtu in vseh tih pri puščanju vode, zdravim z gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine otekline, artritide, skrofle in druge k-tve bolezni, ki nastanejo vsled ne-ete arit, zdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Nekateri drugi zdravniki rabijo to-mače, da vas razumejo. Jaz znam že iz očnega kroja, zato vas lažje zdravim, ker vas razumem slovenski Uradni urar ob dolžnikih od 2. do 4. tih nastalnih od 2. do 4.

DELNICE JUGOSLOVANSKE BANKE D. D. v Zagrebu (preje ZEMALJSKA BANKA.)

Avtoriziran kapital: K200,000,000.00. Rezerva: K38,000,000.00. Popolnoma vplačan kapital: K100,000,000.00. Glavni urad v Zagrebu. 10 podružnic v Jugoslaviji, 1 v New Yorku. LAJSTJE OZIROMA FINANCIJA 39 TOVARN IN OBTISNIH POD. JETIJ V JUGOSLAVIJI.

Cene po pravem kursu Zagrebške borze, a ne na špekulacije in na nevednost. Kdor želi videti svoje prihranke v delnice Jugoslovanske Banke D. D., ki je z ozirom na vplačan in rezervni kapital ena največjih, a z ozirom na industrijsko podjetnost najnaprednejša banka v Jugoslaviji ter tako osigurati svoj delež pri razvoju in dobičku tega velikega bankovnega podjetja, naj se blazovolno obrni na:

S. KUCICH, Broker 70 Cortlandt St., New York

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street, New York

GENERALNO ZASTOPSTVO

Jadranske Banke

in vseh njenih podružnic.

Jugoslavija:

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Italija:

Trst, Opotija, Zadar.

Nemška Avstrija:

Dunaj.

Izvršuje hitro in poceni denarna izplačila v Jugoslaviji, Italiji in Nemški Avstriji.

Izdaja čeke v kronah, lirah in dolarjih plačljive na vpogled pri Jadranski banki in vseh njenih podružnicah.

Prodaja parobrodne in železniške vožne listke na vse kraje in za vse črte.

Izstavlja tudi čeke plačljive v efektivnem zlatu pri Jadranski banki in njenih podružnicah s pridržkom, da se izplačajo v napoleonih ali angleških šterlingih, ako ni na razpolago ameriških dolarjev v zlatu.

Zajamčeni so nam pri Jadranski banki izvanredno ugodni pogoji, ki bodo velike koristi za one, ki se bodo posluževali naše banke.

Slovenci, prijatelji in poznavalci naše banke so v ljudno naprošeni, da opozorijo na ta naš oglas svoje znanje iz Hrvaške, Dalmacije, Istre, Goriške in Črnogore.

FRANK SAKSER STATE BANK

FRANK SAKSER, predsednik.

